

Dur, kemény hangnem; (pl. C-dur, C kemény hangnem).

Durieux (düriő) Tilla, német színésznő, apai részről régi francia hugonottacsaládból származik, anyja Nagybecske-
reken született. Nálunk többször vendég-
szerepelt. Járt többek között a háború
után, — majd 1926. ápr. 28-án is, —
a Fővárosi Operett Színházban lépett fel
ekkor, Dario Nicodemi »Az árnyék« c.
színművének főszerepében.

Durieux (düriő) J., francia szín-
műíró. Munkája: Az ezred apja. Éne-
kes boh. 3 felv. Tsz.: *Mouzey* Egon, ford.:
Heltai Jenő. Bem. 1911. máj. 13-án, Vig-
színházban.

Durigo Ilona, énekesnő. (Lásd: Ka-
sicsné).

Duru (dürü) Alfréd, francia szín-
műíró. Munkái: »Favartné«, nagy ope-
rett 3 felv. Tsz.: *Chivot* Henri. Zen. szerz.:
Offenbach. Ford. *Evva* Lajos és *Fái* J.
Béla. Bem. 1879. nov. 13. Népszínház.
»A franciák Milanóban, vagy az ezreddobos
leánya«, operett 3 felv. Zen. szerz.: *Of-
fenbach*. Ford. ugyanazok. Bem. 1880.
dec. 17. U. o. »Az ácslegények gazdasz-
szonkája«, operett 3 felv. Zen. szerz.:
Hervé M. Ford.: *Fái* J. Béla. Bem. 1881.
márc. 26. U. o. »Olivet lakodalma«, ope-
rett 3 felv. Tsz.: *Chivot* H. Ford.: *Evva*
Lajos. Bem. 1881. szept. 8. U. o. »A
gyűrű«, operett 3 felv. Tsz.: *Chivot*. Zen.
szerz.: *Audran*. Ford.: *Evva* Lajos és
Ukki Imre. Bem. 1883. márc. 10. U. o.
»Arthur kalandjai«, boh. 3 felv. Tsz.: *Chi-
vot* H. Bem. 1897. márc. 2. Vígsház.

Duschel József, pesti kalapos mester,
1837. aug. havában a Nemzeti Színház
részére ajándékozott 3 veres kalpagot, 9
mázos kardsziját, 4 polgári csákót, 6 fe-
hér kalapot és 3 halcsont-kalapot. (»Hon-
művész«, 1837—67. szám.)

Duse Eleonóra, olasz tragika, sz. 1859.
okt. 3-án, *Vigepano*-ban, Venezia közelé-
ben, megh. 1924. ápr. 21-én, *Pittsburgban*
(Pennsylvania). Budapesten a Városligeti
Színparkban 1892. ápr. 27-én mutatkozott
be a »Kaméliás hölgy« címszerepében.

Vendég szerepelt még 1893. okt. 23-án,
1895. nov. 26-án, 1899. okt. 26-án, to-
vábbá 1907. márc. 22-én, midőn a Vig-
színház közönsége előtt lépett fel a »Ka-
meliás hölgy«-ben.

*

Tragikának ismerik általában Eleonora
Duse-t, de ma már halálán túl és az elmúlt
évek távolságán benne látjuk a modern
színház megtestesítőjét. Mert Duse nem
csak abban adott újat, amit recitálónak
neveznek, hanem az emberi lehetőségek
mindazon összetételéhez, amit színészetnek
nevezünk, új utakat mutatott és ennek
keretében új távolságokat ért el. Eleonora
Duse a hang, a test, a mozdulat, a mi-
mika csodálatosan összhangzatos együttese
volt. Mert, amint véleménykülönbség nél-
kül mindenki előtt ismeretes, milyen ma-
gasságokat tudott elérni szerepléseiben, ép-
pen olyan mély igazság az, hogy nem-
csak a színészet terén, hanem más téren
is — pl. a tánc terén szintén — újítá-
sokat hozott. Ahogy Duse-t minden idők
legnagyobb tragikájának tekinthetjük, ép-
pen olyan joggal tekinthetjük a modern
tánc megalapítójának. Ebben a megállá-
pításban is látszik, hogy nem csak nagy
vonásokban, de legkisebb lehetőségeiben is
mindig az a zseni maradt, akinek szüle-
tett. Eleonora Duse szerepeinek kidolgo-
zásában éppen olyan fontosságot adott a
részleteknek, mint az összhatásnak és ahogy
törődött hangjának a legapróbb rezgéseivel,
nem felejtette el egyuttal a legfegyvel-
mezettebb szigorú ellenőrzés alá venni új-
jainak legapróbb remegéseit. És mint aho-
gyan rendszerint a színész ember-utánzó,
Duse minden szerepében mindenek előtt
ember volt, akit csak azért tekintettünk
színésznek, mert szerepekben játszott. Mi-
előtt színpadra került Eleonora Duse, sa-
ját magával szemben is színész volt ak-
kor, amikor próbát kellett sajátmagán vég-
rehajtania a fegyvelmezettségből. De ab-
ban a pillanatban, amikor a közönség ezer
szeme elé került, midőn az emberi nehéz
megpróbáltatásokon keresztül rá tudott pa-
rancsolni testére és hangjára, hirtelen le-
egyszerűsítette, vagyis emberi színészet
volt benne. Visszatért a legcsodálatosabb
természethez.

Még a halála előtti előadásokon is elég-